

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

96.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 29-го Ноября — 1835 — Wilno. Piątek. 29-go Listopada.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 14-го Ноября.

Въ Именномъ Высочайшемъ указѣ данномъ Правительствующему Сенату 11 числа минувшаго Октября, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, изображено:

„Для постановленія на неизмѣнныхъ началахъ системы Россійскихъ мѣръ и вѣсовъ, составлена была особая Коммиссія изъ людей ученыхъ и свѣдущихъ въ семь дѣлъ, на которую положено было опредѣлить съ возможною, по нынѣшнему состоянію наукъ, точностію сперва линейную мѣру, сравненіемъ оной съ Англійскою, съ давняго времени уже принятою основаніемъ Россійской, а потомъ на семь началъ опредѣлить нормальный фунтъ и мѣры жидкихъ и сыпучихъ тѣлъ, сравнить опредѣленные такимъ образомъ Россійскія мѣры и вѣсы съ выписанными изъ знатнѣйшихъ Государствъ образцовыми мѣрами и вѣсами, кои засвидѣтельствованы самими Правительствами, и наконецъ составить сравнительныя таблицы онымъ для употребленія по таможеннымъ вѣдомствамъ и въ общежитіи.

Коммиссія, совершивъ сей общепользительный трудъ, представила нынѣ окончательныя по сему предмету предположенія, по разсмотрѣніи коихъ въ Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ и Финансовъ, а равно и въ Комитетѣ Министровъ, Повелѣваемо:

1) Основаніемъ Россійской линейной мѣры оставить навсегда сажень въ 7 настоящихъ Англійскихъ футовъ съ раздѣленіемъ на 3 аршина, каждый въ 28 дюймовъ, или 16 вершковъ.

2) Принять за основную единицу Россійскаго вѣса образцовый фунтъ, сдѣланный Коммиссіею согласно съ выведеннымъ результатомъ, что Россійскій, или Англійскій кубическій дюймъ воды при температурѣ 13¹/₂° Реомюра въ безвоздушномъ пространствѣ вѣситъ 368,361 долю, или что объемъ Россійскаго фунта той же воды ровенъ 25,019 Англійскимъ кубическимъ дюймамъ: что составляетъ, совершенное равенство съ извѣстнымъ золоченымъ фунтомъ С. Петербургскаго монетнаго двора, сдѣланнымъ въ 1747 году и служащимъ съ того времени основаніемъ Россійской монетной системы.

3) Опредѣлить единожды навсегда Аптекарскій фунтъ въ 8,064 доли или въ $\frac{1}{8}$ частей Россійскаго фунта.

4) Не измѣняя нынѣшнихъ раздѣленій и вѣстимости мѣръ жидкихъ и сыпучихъ тѣлъ, опредѣлить оныя слѣдующимъ образомъ:

Для жидкостей: Ведро въ 30 фунтовъ перетнанной воды при температурѣ 13¹/₂° Реомюра или въ 750,57 куб. дюймовъ; $\frac{1}{2}$ ведра въ 15 фунтовъ или въ 375,29 куб. дюйм.; $\frac{1}{4}$ ведра, или кружка въ 3 фунта или въ 75,06 куб. дюймовъ; $\frac{1}{8}$ ведра или полукружка въ 1 $\frac{1}{2}$ фунта или въ 37,53 куб. дюйма, а при осмеричномъ раздѣленіи по соразмѣрности. Для сыпучихъ тѣлъ: Четверикъ въ 64 фунта, или въ 1601,22 куб. дюйма. Получетверикъ въ 32 фунта, или въ 800,61 куб. дюймовъ. Четверка въ 16 фунтовъ, или въ 400,30 куб. дюймовъ. Гарнецъ въ 8 фунтовъ, или въ 200,15 куб. дюйм.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Petersburg, dnia 14 Listopada.

W NAWYŻSZYM Imiennym Ukazie, danym Rządzącemu Senatowi dnia 11go przeszłego Października, z własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem wyrażono:

„Dla postanowienia na nieodmiennych zasadachъ systematu Rosyjskichъ wag i miar, wyznaczona była osobna Kommissya, z ludzi uczonych i świadomychъ w tej rzeczy, na którą włożono było oznaczyć z dostateczną, ile można, podługъ teraźniejszego stanu nauk, pewnością, naprzódъ miarę liniową, porównyującъ ją z Angielską, od dawnego jużъ czasu przyjętą za zasadę Rosyjskiej, a potemъ na tymъ początku oznaczyć normalny funt ciał płynnych i sypnych, porównać oznaczone tymъ sposobemъ Rosyjskie miarę i wagę, ze sprowadzonymi ze znaczniejszychъ Państwъ, wzorowemi miarami i wagami, które są poświadczone przez same Rządy i na koniecъ ułożyć porównawcze tablice, dla użycia w zawia-dostwachъ Tamożennychъ, i w codziennychъ potrzebachъ domowego życia.

Kommissya, dopełniwszy tej powszechnie użytecznej pracy, podała teraz ostateczne w tymъ przedmiocie wnioski, po rozpatrzeniu których w Ministerstwachъ Spraw Wewnętrznych i Skarbu, również i w Komitecie Ministrów, Rozkazuje my:

1) Za osnowę Rosyjskiej liniowej miary, zostawić nazawsze sążeń z 7miu istotnychъ stop Angielskichъ z rozdzieleniemъ na 3 arszyny, każdy na 28 diujmów czyli 16 wierszkow.

2) Przyjąć za jedność zasadniczą Rosyjskiej wagi, funt wzorowy, zrobiony, przez Kommissyą zgodnie zъ wyprowadzonymъ wypadkiem, że Rosyjski, lub Angielski diujm kubiczny wody w temperaturze 13¹/₂° Réaumur w miejscu bezъ powietrza waży 368,361 części, czyli, że objętość Rosyjskiego funta teyże wody równa się 25,019 Angielskimъ kubicznymъ calomъ: co czyni zupełną równość zъ wiadomymъ pozłacanymъ funtemъ St. Petersburgskiej mennicy, zrobionymъ w roku 1747, a służącymъ od owego czasu, za osnowę Rosyjskiego monetowego systematu.

3) Postanowić razъ nazawsze funt Aptekarski zъ 8,064 części, czyli zъ $\frac{1}{8}$ części Rosyjskiego funta.

4) Nie zmieniającъ teraźniejszychъ podziałów i objętości miar ciał płynnych i sypnych, oznaczyć je następującymъ sposobemъ:

Do płynów: Wiadro o 30tu funtachъ destyllowanej wody w temperaturze 13¹/₂° Réaumur, lub 750,57 cali kubicznych; $\frac{1}{2}$ wiadra 15 funtówъ czyli 375,29 cali kubicznych; $\frac{1}{4}$ wiadra, czyli krużka 3 funty czyli 75,06 cali kubicznych; $\frac{1}{8}$ wiadra czyli pół krużka 1 $\frac{1}{2}$ funta czyli 37,53 cali kubicznych, a w osmerymъ podziale podługъ proporcyi. Do ciał sypnych: Czetwierakъ 64 funtówъ, czyli 1601,22 cali kubicznych. Pół cztetwierakъ 32 funtówъ, czyli 800,61 cali kubiczn. Czetwierka 16 funtówъ, czyli 400,30 cali kubicznych. Garniec 8 funtówъ, czyli 200,15 cali kubiczn.

5) На семь оснований возложить на Коммиссію: а) сажень и фунтъ, какъ главные основанія мѣры и вѣса, для большей прочности, сдѣлать изъ платины, кои и хранить особо въ приличномъ мѣстѣ; б) изготовить двѣ точнѣйшія съ оныхъ копіи: сажень изъ желѣза, а фунтъ изъ другаго удобнаго къ тому металла: одну изъ нихъ передать для повѣрокъ въ С. Петербургскій Монетный дворъ, а другую отослать въ Москву для того же употребленія, которую и хранить въ тамошней Оружейной Палатѣ, или въ другомъ удобномъ и безопасномъ мѣстѣ; сверхъ того с) изготовивъ точныя копіи образцовыхъ аршина, фунта, ведра и четверика изъ желтой мѣди, разослать для повѣрокъ во всѣ Казенныя Палаты и Экспедиціи, и хранить оныя въ денежныхъ кладовыхъ за печатью; а какъ еще до сего, по распоряженіямъ Правительства, приготовлены и разосланы для продажи указные аршины, для употребленія въ общегитіи, сходяствующіе съ нынѣ-определяемою нормальною мѣрою, то употребленіе и продажу оныхъ оставить въ своей силѣ; и d) буде какія мѣста, города, или лица, пожелаютъ особо имѣть образцовыя мѣры и вѣсы, то предоставить имъ заказывать оныя на свой счетъ въ той же Коммиссіи, доколь она существовать будетъ.“

— Государь Императоръ Высочайше разрѣшивъ выпускъ воспитанниковъ изъ Императорскаго Парс-
косельскаго Лицея въ Гражданскую службу, Ноя-
бря 5-го числа Всемилостивѣйше соизволилъ пожа-
ловать изъ нихъ *Василія Врангеля*, *Владимира Але-*
ксандрова, *Александра Калемина*, *Александра Гир-*
са, *Павла Ренненкампа*, *Александра Долбровска-*
го, *Константина Грота*, *Бориса Рихтера*, *Алексан-*
дра Баранова, *Николая Бухарина*, *Павла Анухи-*
на, *Александра Озерова*, *Сергія Костлицева*, *Ни-*
ла Юревича и *Алексѣя Харитоновъ*, Титулярными
Совѣтниками; *Александра Кайданова*, *Александра*
Стесселя, *Якова Ханькова* и *Дмитрія Мертваго*,
Коллежскими Секретарями; *Петра Перовскаго*, *Але-*
ксандра Марзенко, и *Николая Шторха*, Губернски-
ми Секретарями, а *Александра Лаксмана*, *Николая*
Третьякова и *Антонъ Бекмана* Коллежскими Ре-
гистраторами. (Сен. В.)

— Его Императорское Величество, изъ двухъ избранныхъ Полтавскимъ Дворянствомъ Кандидатовъ, изволилъ утвердить въ званіи Полтавскаго Губернскаго Предводителя Дворянства, Камергера Коллежскаго Ассессора Ивана *Капниста*. (Спб. В.)

— Правительствующій Сенатъ слушалъ рапортъ Господина Министра Внутреннихъ Дѣлъ, что въ слѣдствіе Высочайшаго повелѣнія о преданіи Военному Суду Коллежскаго Регистратора Левина, за участіе въ дѣлѣ о неповиновеніи крестьянъ помѣщика Пантелѣева, входилъ онъ Г. Министръ съ представленіемъ въ Комитетъ Министровъ, который, по соображеніи сего дѣла съ законами, находилъ: 1) что въ правилахъ о порядкѣ производства Военнаго Суда надъ крестьянами, возмущившимися противъ помѣщиковъ ихъ (Св. Закон. Уголов. ст. 1370—1372.), коими представлена Начальникамъ губерній особенная власть утверждать и приводить немедленно въ исполненіе приговоры Военныхъ Судовъ, донося Министру Внутреннихъ Дѣлъ для внесенія въ Комитетъ Министровъ только о такихъ дѣлахъ, по коимъ болѣе 9 человекъ присуждается къ тѣлесному наказанію, или ссылкѣ въ Сибирь, — не содержится разрѣшенія, какъ поступать съ Дворянами, которые окажутся прикосновенными къ дѣламъ о неповиновеніи крестьянъ: потому, что первоначально Военному Суду подлежали только одни возмущившіеся крестьяне; Высочайшее же повелѣніе, чтобы и лица, научающія къ тому крестьянъ, судились тѣмъ же судомъ, послѣдовало уже въ текущемъ году. 2) Что правилами о Военномъ Судѣ надъ корчемниками, изданными послѣ правилъ о судѣ надъ неповиновующимися крестьянами (ст. 1456), опредѣлительно постановлено: „если дворянинъ, изобличенный въ корчемствѣ съ насильственнымъ сопротивленіемъ воинской командѣ, судится Военнымъ Судомъ, то рѣшеніе сего суда вѣсится съ мнѣніемъ Начальника губерніи на разсмотрѣніе Правительствующаго Сената, гдѣ дѣла сіи приводятся къ окончанію на общемъ основаніи уголовного судопроизводства.“ 3) Что въ правилахъ о Военномъ Судѣ надъ контрбандирами и порубщиками корабельныхъ лѣсовъ съ сопротивленіемъ стражѣ вооруженною рукою (ст. 1485 и 1545), сказано, что въ производствѣ таковыхъ дѣлъ должно поступать на томъ основаніи, какъ постановлено о бунтующихъ крестьянахъ и корчемникахъ. Заключая изъ сего, что по одинаковости причинъ, по коимъ учреждаются Военные Суды въ изъясненныхъ случаяхъ, слѣдуетъ и въ дальнѣйшемъ производствѣ оныхъ соблюдать единообразный порядокъ, — Комитетъ полагалъ:

5) Na tey zasadzie włożyć w Kommissyą: a) sążeń i funt, jako główne zasady miary i wagi, dla większey trwałości, poprobić z platyny, które mają bydź przyzwoicie w osobnym mieyscu chowane; b) przygotować dwie najwierniejsze z nich kopije: sążeń z żelaza, a funt z innego przydatnego ku temu metallu: jedną z nich przesłać dla sprawdzeń do St. Petersburskiey mennicy, a drugą odesłać do Moskwy, do podobnegoż użycia, która ma bydź chowana w tameczney Orużeyney Pałacie, lub w innym przyzwoitým i bezpiecznym mieyscu; oprócz tego c) przygotowawszy dokładne kopije wzorowych, arszyna, funta, wiadra i czetwieriaka z mosiądzu, rozesłać dla sprawdzeń do wszystkich Skarbowych Izb i Expedycy, i chować je w skarbcach dla składu pieniędzy pod pieczęcią; a że jeszcze przed tém z rozporządzenia Rządu, przygotowane i rozesłane dla sprzedaży urzędowe arszyny, dla użycia w codziennych życia potrzebach, zgodne są z postanowioną teraz miarą normalną, zatem użycie ich i sprzedaż zostawić w swej mocy; i d) jeśli by jakie mieysca, miasta, lub osoby, chciały mieć osobne wzorowe wagi i miary, tedy zostawiać im zamawiać je na swój rachunek w teyże Kommissyi, dopóki ona istnieć będzie.“

— CESARZ JEGOMOŚĆ NAYWYŻEY zezwoliwszy na uwolnienie wychowaućców z IMPERATORSKIEGO Carskosielskiego Liceum do służby cywilney, dnia 5go Listopada Naya skawiey raczył mianować: Bazylego *Wrangel*, Włodzimierza *Alexandrowa*, Alexandra *Kalemina*, Alexandra *Girsa*, Pawła *Rennekampfa*, Alexandra *Domrowskiego*, Konstantego *Grota*, Borysa *Richtera*, Alexandra *Baranowa*, Nikołaja *Bucharina*, Pawła *Apuchina*, Alexandra *Ozierowa*, Sergiusza *Kostliwcowa*, Nila *Jurewicza* i Alexego *Charytonowa*, Radcami Honorowemi; Alexandra *Kaydanowa*, Alexandra *Stessela*, Jakuba *Chanykowa* i Dymitra *Mertwaho*, Sekretarzami Kollegialnemi; Piotra *Perowskiego*, Alexandra *Marczenko* i Nikołaja *Storcha*, Sekretarzami Gubernialnemi; a Alexandra *Laksmana*, Nikołaja *Tretjakowa* i Antoniego *Bekmana* Registratorami Kollegialnemi. (G. S.)

— JEGO CESARSKA MOŚĆ, z dwóch wybranych przez Dworzaństwo Połtawskie Kandydatów, raczył utwierdzić na urząd Połtawskiego Gubernialnego Marszałka Dworzaństwa, Kamierhera Assessora Kollegialnego Jana Kapnistą. (G. S. P.)

— Rządzący Senat słuchał raportu Pana Ministra Spraw Wewnętrznych, iż na skutek NAWRZĘSZEGO rozkazu o oddaniu Sądowi Woyskowemu Rejestratora Kollegialnego Lewina, za uczestnictwo w sprawie o nieuległości włościan obywatela Pantelejewa, czynił tenże P. Minister przedstawienie do Komitetu Ministrów, który, po zgodzeniu tej rzeczy z prawami, znajdował: 1) że w prawidłach o porządku odbywania Sądu Woyskowego na włościan, którzy powstali przeciwko swym panom (Połącz. Pr. Krym. art. 1370 — 1372), przez które zostawiona Naczelnikom Gubernij szczególna władza utwierdzać i przywozić niezwłocznie do wykonania wyroki Sądów Woyskowych, donosząc Ministrowi Spraw Wewnętrznych dla wniesienia na Komitet Ministrów tylko o takich sprawach, w których więcej geiu osób osądzonych jest na karę cielesną, lub na zesłanie do Syberyi, — nie ma rozstrzygnięcia, jak postępować z Dworzanami, którzy okaza się należącemi do spraw o nieuległości włościan; dla tego, że początkowie Woyskowemu Sądowi podlegali tylko sami wzburzeni włościanie; NAWRZĘSZY zaś rozkaz, ażeby i osoby, namawiające do tego włościan, sądzone były tymże sądem, nastąpiło już w roku bieżącym. 2) że w prawidłach o Woyskowym Sądzie na przemysłników wódki, które wydane są później od prawideł o sądzie na nieposłusznych włościan (art. 1456), wyraźnie postanowiono: „jeżeli dworzanin, przekonany o przemyśle wódki z oporem komendzie woyskowej, sądzi się przez Sąd Woyskowy, wtedy wyrok tego Sądu wnosi się z opinią Naczelnika Gubernii na rozpatrzenie Rządzącego Senatu, gdzie sprawy te doprowadzają się do końca na powszechny ośnowie sądowego postępowania.“ 3) że w prawidłach o Sądzie Woyskowym na kontrabandzistów i rąbiących lasy okrutne ze sprzeciwieniem się straży zbrojną ręką (art. 1485 i 1545), powiedziano, że w odbywaniu takowych spraw należy postępować na tej ośnowie, jak postanowiono o buntujących włościan i przemycających wódkę. Wnioskując z tego, że dla jednakości przyczyn, dla których ustanowione są Sądy Woyskowe w zdarzeniach wyżej wyrażonych, wypada i w dalszym ich prowadzeniu zachować jednostajny porządek. — Komitet mniemał: wszystkie wyrażone wyżej sprawy, kiedy w nich Dworzanin lub Urzędnik skazany jest na odjęcie dostojności Dworzańskiej, albo na jakiegokolwiek ograniczenie praw stanu, stosownie do

всѣ означенныя выше дѣла, когда по онымъ Дворянинъ или Чиновникъ приговаривается къ лишенію Дворянскаго достоинства, или къ какому-либо ограниченію правъ состоянія, согласно 1119 статьи Свода законовъ Уголовныхъ, по разсмотрѣніи Начальникомъ губерніи, вносить на ревизію въ Правительствующій Сенатъ, на какомъ основаніи поступить и по настоящему дѣлу о Левинѣ; въ рѣшеніи же прочихъ дѣлъ сего рода, за исключеніемъ тѣхъ, кои по 1372 ст. слѣдуетъ быть вносимы въ Комитетъ Министровъ, Начальникамъ губерній поступать по мѣрѣ власти, присвоенной имъ въ утвержденіи приговоровъ Уголовныхъ Палатъ и 1371 статьею того же Свода. Государь Императоръ положеніе Комитета Высочайше утвердить соизволилъ 15-го минувшаго Октября. (С. В.)

Бухарестъ, 28-го Октября.

Послѣ непрерывныхъ дождей, продолжавшихся въ Валахіи болѣе мѣсяца и причинившихъ на всемъ пространствѣ Княжества сего неисчислимый вредъ и убытки для хлѣбопашцевъ, неуспѣвшихъ ни свезти находившагося въ копнахъ хлѣба, совершенному гніенію подвергнувшагося, ни воспользоваться сѣномъ, затопленнымъ водою отъ неожиданнаго разливія рѣкъ, повредившихъ и уничтожившихъ множество мѣльницъ, на нихъ находившихся, теперь вдругъ съ 24 Октября началась, несвоевременная еще въ семь климатъ, зима. — Первый морозъ съ вѣтромъ 24-го числа былъ въ 5 градусовъ; а вчера 27-го числа съ самаго утра чрезъ цѣлый день и ночь продолжалась сильная метель и выпала снѣгъ глубиною болѣе аршина. Виноградныя лозы остались незакопанными; всѣ опасаются, чтобы оныя въ такомъ положеніи не вымерзли. Хлѣбопашцы не успѣли произвести осенняго оранія и отъ того мѣлѣя уже ожидать, чтобы они весною могли успѣть засеять столь обширныя поля свои, какъ сіе было въ истекшемъ лѣтѣ. (Спб. В.)

Варшава, 2-го Декабря.

Вчерашняго числа послѣдовало торжественное открытіе, въ Варшавской цитадели, памятника въ Божѣ почившему, Императору АЛЕКСАНДРУ I. Толпы жителей Варшавы и народа, стекшагося изъ окрестностей, наполнили съ самаго утра цитадель и окрестныя мѣста оной, дабы видѣть сіе празднество. По совершеніи соборомъ въ Кафедральной Церкви литургіи, прибыли сюда всѣ высшіе и низшіе Чиновники разныхъ вѣдомствъ, гдѣ уже стояло въ готовности войско, составляющее Варшавскій гарнизонъ. Равномерно прибыли воспитанники общественныхъ училищъ высшихъ классовъ, также Профессоры и учителя. Въ часъ по полудни громъ полковой музыки, возвѣстивъ прибытіе Его Свѣтлости Князя Варшавскаго, Намѣстника Царства, въ сопровожденіи многочисленной блистательной свиты. По осмотру Его Свѣтлостію рядовъ войска, началось, подъ открытымъ небомъ, по Греческому обряду, молебствіе. По данному знаку, заслона, сокрывавшая памятникъ, пала, и онъ возсіялъ предъ взорами многочисленныхъ зрителей, въ полномъ своемъ блескѣ. Въ сію минуту стократно повторились пушечные громы, а Пресвященный Антоній, Епископъ Варшавскій, со всѣмъ Духовенствомъ въ драгоценныхъ утваряхъ, совершилъ около памятника крестный ходъ и окропилъ оный водою. Минута сія сильное произвела впечатленіе на всѣхъ зрителей. По окончаніи сего церковнаго обряда, войско предводимое Его Свѣтлостію Княземъ Фельдмаршаломъ, прошло около памятника церемоніальнымъ маршемъ. Ея Свѣтлость Княгиня Варшавская со многими знатнѣйшими Дамами присутствовала при семъ достопамятномъ празднествѣ. Сей памятникъ отлитъ изъ желѣза на здѣшнихъ горныхъ заводахъ; онъ имѣетъ видъ обелиска, вышиною въ 72 фута; сооруженъ подъ руководствомъ Г. Гай, Архитектора Банка; украшенія изъ бронзы имъ же изобрѣтенныя, удостоены были одобренія Его Величества. На Русскомъ языкѣ начертаны на немъ слѣдующія слова: „АЛЕКСАНДРУ Первому, Императору Всероссійскому, Побѣдителю и Благодѣтелю Польши.“ На оборотной сторонѣ: „Воздвигнутъ по окончаніи Варшавской Цитадели 19-го Ноября 1835.“ (С. С.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Австрія.

Вѣна, 20-го Ноября.

17 ч. с. м. выѣхали отсюда въ Брюссель Принцы Саксенъ-Кобургскіе и Готскіе, Фердинандъ Фельдмаршалъ-Поручикъ, также Фердинандъ и Августъ, Поручики Императорско-Королевскаго войска. — Вчера получены здѣсь извѣстія изъ Верхней Италіи, доходящія до 15 ч.; изъ нихъ узнали мы, что холера появилась въ Триестѣ, а въ Медіоланѣ было уже нѣсколько смертныхъ случаевъ, вѣншающихся

1119 artykułu Połączenia Praw Karnych, porozpatrzeniu Naczelników Guberniy, wnosić na rewizyę do Rządzącego Senatu, na któreto ośnowie postąpić i w obecnej sprawie o Lewinie; w sądzie zaś dalszych spraw tego rodzaju, z wyłączeniem tych, które podług 1372 art. powinny być wnoszone na Komitet Ministrów, Naczelnicy Guberniy postępować mają w miarę władzy, udzieloney im w utwierdzaniu wyroków Izby Kryminalnych i 1371 artykułem tegoż Połączenia. Cesarz Jegoć postanowienie Komitetu Najwyższ utwierdzić raczył 15 zeszłego Października. (G. S.)

Бухарестъ, 28-го Паździernика.

По ciągłych deszczach, które trwały na Wołoszczyźnie więcej miesiąca i poczyniły po całej przestrzeni Xięstwa tego niewyrachowane szkody i straty, dla rolników, którzy nie zdołali ani zwieźć znajdującego się w kopach zboża, zupełnie już gniciu uległego, ani użytkować z siana, zalanego wodą z niespodzianego wylewu rzek, które popsuły i zniosły mnóstwo na nich będących młynów, teraz razem od 24go Października zaczęła się, nie zwyczajna jeszcze w tym czasie na miejscowe klima, zima. — Pierwszy mróz z wiatrem był 24go 5 stopni; a wczora 27go od rana samego przez cały dzień i noc trwała mocna zawiewa i wypadł śnieg, więcej arszyna głęboki. Winorośle zostały nie zakopanemi; wszyscy obawiają się, ażeby one w takim stanie nie wymarły. Rolnicy nie zdążyli na zimę poorać i niepodobna już spodziewać się, ażeby na wiosnę mogli zdążyć zasiać tak obszerne pola, jak przeszłego lata. (G. S. P.)

Варшава, дня 2 Grudnia.

Dnia wczorajszego odbył się obrzęd inauguracyi Pomnika, w cytatelli Warszawskiej wiekopomney pamięci Najjaśniejszemu Cesarzowi ALEXANDROWI I. wzniesionego. Od samego rana tłumy mieszkańców Warszawy i ludu z okolicy przybyłego, napelniały cytatellę i okoliczne miejsca, dla przypatrzenia się tak wspaniałey uroczystości. Po solennem nabożeństwie, w kościele Katedralnym odbył się, przybyli tu wszyscy Urzędnicy wyżsi i niżsi władz Rządowych: gdzie zastali zgromadzone woyska, składające garnizon Warszawski. Przybyli także uczniowie Szkół publicznych, klass wyższych, w towarzystwie Professorów i Nauczycieli. O godzinie pół do iszey odgłos muzyki woyskowej zapowiedział przybycie JO. Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego Namiestnika Królewskiego, świetnym otoczonego orszakiem. Skoro JO. Xięga objechał szeregi, rozpoczęło się pod gołem niebem nabożeństwo, obrzędu Greckiego. Za danym znakiem, opadły kryjące Pomnik zasłony, i takowy w całej okazałości przed oczami niezliczonych widzów zajaśniał. W teyże chwili stokrotnie odgłosy dźwięczące się dały, a Przewielebny Antoni, Biskup Warszawski, z całym Duchowieństwem w pontyfikalnych ubiorach obchodząc processjonalnie, pomnik takowy poświęcił. Chwila ta mocne na wszystkich widzach uczyniła wrażenie. Po skończoney tey religijney ceremonii, całe woysko, mając na czele JO. Xięcia Feldmarszałka, przeciągało paradnym marszem około Pomnika. JO. Xiężna Warszawska i wiele znakomitych Dam, przypatrywały się tey pamiętney uroczystości. Pomnik ulany z żelaza w kuźniach górnictwa krajowego, ma kształt obelisku, wysokość jego stop 72. Stawiany był pod dyrekcją Pana Gay, budowniczego Banku, ozdoby z bronzu wyłaczane, projektowane przez tegoż budowniczego i przyjęte przez Najjaśniejszego Pana. Następujące są na nim w języku Rosyjskim napisy: „ALEXANDROWI Pierwszemu, Cesarzowi Wszech Rosz, Zwycięzcy i Dobroczyńcy Polski.“ Na stronie odwrotnej: „Wzniesiony po ukończeniu Warszawskiej Cytadelli dnia 19go Listopada 1835.“ (G. C.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

AUSTRIA.

Wiedeń 20 Listopada.

Dnia 17 b. m. wyjechali zjad do Bruxelli, Xięga Sasko-Kobursey i Gotayscy, Ferdynand Feldmarszałek Porucznik, tudzież Ferdynand i August, Porucznicy w woysku Królewsko-Cesarzkim.

— Odebrano tu dnia wczorajszego doniesienia ze Włoch wyższych, dochodzące do dnia 15; dowiadujemy się z nich, że cholera zjawiała się w Triescie, a w Medyolanie miało miejsce kilka wypadków śmierci,

опасение отъ сей язвы. Въ Венеціи на щетъ Рима раздавали бѣднымъ жителямъ Сарацинское пшено.

— Газеты сообщаютъ изъ Цюриха о смертоубійствѣ, которое безъ сомнѣнія устроено злобою политической секты, а дикій фанатизмъ привелъ оное въ исполненіе. Нѣмецкій Студентъ Людвигъ *Лессингъ*, котораго почитаютъ эмигрантомъ, былъ заведенъ въ весьма отдаленное мѣсто, гдѣ на другой день найденъ пробитымъ 48-ми ударами кинжала. (G. C.)

— 14 ч. с. м. у Князя *Васа* данъ былъ великолѣпный вечеръ, который посетила вдовствующая Баварская Королева, Эрцъ-Герцогиня *Терезія* и всѣ Эрцъ-Герцогини. Слышно, что всю зиму всякую Субботу будутъ даваемы у поминутаго Князя подобные вечера. (D. P.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Цюрихъ, 9-го Ноября.

Фрейбургскій Совѣтъ дозволилъ живущимъ въ этомъ городѣ и окрестностяхъ Реформатамъ, учредить школу для своихъ дѣтей и отправлять богослуженіе по обрядамъ своего вѣроисповѣданія. Число Реформатовъ простирается тамъ до 400.

— Въ теченіи нынѣшняго года Женевскій Университетъ получилъ новое образованіе; онъ всегда былъ весьма важенъ для молодыхъ Швейцарцевъ, особливо въ отношеніи къ изученію Французскаго языка. Жаль только, что въ небольшой Швейцаріи слишкомъ уже много подобныхъ заведеній: два Нѣмецкіе Университета въ Базелѣ и Цюрихѣ, Нѣмецко-Французскій въ Бернѣ и Французскій въ Женевѣ.

Невшатель, 7-го Ноября.

Le Constitutionnel Neuchatelois сообщаетъ слѣдующее письмо изъ Фрейбурга отъ 2 Ноября: Число воспитанниковъ въ здѣшнемъ Іезуитскомъ пансіонѣ увеличивается теперь съ необыкновенною быстротою; въ нынѣшнемъ году въ немъ будетъ 350 учениковъ; цѣлой сотнѣ отказано въ пріемъ, по недостатку мѣста. Въ теченіе сего года присланы сюда дѣти знатнѣйшихъ фамилій въ Германіи, и особливо въ Баваріи. (Спб. В.)

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 19-го Ноября.

По письмамъ изъ Магона отъ 24 ч., туда прибылъ Коммодоръ *Патерсонъ* на фрегатѣ *Constitution*, смѣнить Коммодора *Элліота*. Нынѣ въ семь мѣствъ находится эскадра Соединенныхъ Штатовъ Сѣверной Америки, состоящая изъ линійнаго корабля *Делавара*, фрегаты *Потомакъ*, 1-ой корветы и 1-го галіота.

— По извѣстіямъ изъ Лилъ, тамъ дѣлаютъ приготовленія для принятія Графа *Эспаны*.

— *Rénovateur* напечаталъ довольно пространную статью, обращающую всеобщее вниманіе на стремленіе Великобританіи, укрѣпить и могущество и торговлю свою на полуостровѣ, и по симъ вѣроятнѣйшимъ причинамъ старающейся получить отъ Португаліи Азорскія острова. Замѣчанія свои о семъ, помѣнутый Журналъ заключаетъ сими словами: „Такое распространеніе Англійскаго могущества, по нашему мнѣнію, могло бы открыть весьма обширное поле къ сужденіямъ журналистовъ. Что же подумать, если бы удалось Англіи водвориться на Балеарскихъ островахъ между Тулономъ и прекрасною нашею Алжирскою колоніею? Не лучше ли говорить о необходимости скорѣе предупредить огромное распространеніе Великобританскаго могущества на Средиземномъ морѣ, изъ коего кажется сдѣлается она Англійское озеро? Для насъ нѣтъ нигдѣ столько опасности, какъ въ ненасытной гордости Англіи. И, мы тогда бы только повѣрили Англійско-Французскому Союзу, когда бы Корфу, Мальтѣ и Гибралтару освобождены были изъ-подъ власти Англіи, а особливо, тогда, когда бы Англійская морская сила, была въ невозможности угрожать съ Балеарскихъ острововъ нашей Африканской добычѣ; прибавимъ еще къ сему, что развѣ только тогда, когда Англійскимъ флотамъ не будутъ открыты на всѣхъ моряхъ порты, для поддержанія многихъ возмущеній, обезпокоивающихъ вселенную.“

— На вчерашней биржѣ говорили, что недоразумѣнія съ Сѣвѣрною Америкою миролюбиво прекращены посредствомъ Англіи.

— Сегоднешній *Мониторъ* напечаталъ извлеченіе постановленія Суда Перовъ по дѣлу *Фіески*. Изъ оного явствуетъ, что пятый изъ обвиненныхъ называется не *Беше*, но *Бешеръ*, ему отъ роду 41 годъ, онъ родился въ Лавалѣ и по ремеслу переплетчикъ. Въ описаніи примѣтъ *Фіески* сказано, что у него на грудяхъ на лѣвой сторонѣ напечатанъ краскою крестъ Неаполитанскаго ордена, ему считаютъ 40 лѣтъ; онъ механикъ, родился въ Мурато на островѣ Корсикѣ. *Морею* 61 годъ, онъ сѣдельный мастеръ, родился въ Шассамѣ. *Пемингъ* родомъ изъ Эскаго Департамен-

обаву тей заразы вѣнчающихся. Въ Венечіи роздавано кошелькомъ Рzymu, рыцарюмъ мѣщаномъ.

— Писма publiczne donoszą z Zurychu o zabójstwie, które bezwzględnie ułożyła zemsta politycznej sekty, a dziki fanatyzm wykonał. Student Niemiecki Ludwik *Lessing*, który ma być emigrantem, został w nieodgadniony sposób w odległym miejscu zabity, gdzie nazajutrz znaleziono go, przeszytego 48 pchnięciami sztyletów. (G. C.)

— Dnia 14 b. m. była tu u Xięcia *Wasa* wielka zabawa wieczorna, którą Królowa Bawarska wdowa, Arcy-Xiężna *Teressa* i wszyscy Arcy-Xiężęta obecnością swoją zaszczytili. Słychać, iż przez całą zimę co sobota będą podobne zabawy u wspomnianego Xięcia. (D. P.)

СШВАЙЦАРІЯ.

Зурыхъ, дня 9 Листопада.

Рата Фрейбургска, дозволила мѣщакамъ въ тѣмъ мѣстѣ и окрестностяхъ Евангеликомъ Реформованымъ заłożyć школу для своихъ дѣтей, и odbywać nabożeństwo podług obrządków swojego wyznania. Liczba Ewangelików Reformowanych dochodzi tam 400 osób.

— W przeciągu teraźniejszego roku Genewski Uniwersytet otrzymał nowe urządzenie, zawsze on był nader ważnym dla młodych Szwajcarów, szczególniej co do nauki Języka Francuzkiego. Szkoda tylko, że w szczytley Szwajcaryi, zbyt już wiele podobnych zakładów: dwa Niemieckie Uniwersytety, w Bazylei i Zurichu, Niemiecko-Francuzki w Bernie i Francuzki w Genewie.

Neuchatel, 7go Lистопада.

Le Constitutionnel Neuchatelois udziela następującej list z Freyhurga pod d. 2 Lистопада: Liczba uczniów w tutejszym Jezuickim pensjonie powiększa się teraz z nadzwyczajną szybkością; w roku bieżącym będzie w nim 350 uczniów; stu nie przyjęto, dla niedostatku miejsca. W przeciągu tego roku przysłano tu dzieci znakomitszych familii w Niemczech, a osobliwie w Bawaryi. (G. S. P.)

FRANCYA.

Парижъ, дня 19 Листопада.

Według listów z Mahon daty 24, przybył tam Kommodor *Paterson* na fregacie *Constitution*, dla zmienienia Kommodora *Elliot*. Kraje Zjednoczone Ameryki Północnej, mają teraz w tѣmъ miejscu eskadrę, składającą się z okrętu liniowego *Delavare*, z fregaty *Potowmac*, z 1 korwety i 1 galioty.

— Według doniesień z Lille, czynią tam przygotowania na przyjęcie Hrabiego *d'Espagna*.

— *Rénovateur* umieścił dośyć obszerny artykuł, zwracając uwagę publiczną na dążność Brytanii Wielkiej, która usiłuje utwierdzić razem i potęgę i handel angielski na Półwyspie, i z tych zapewne względów, stara się o nabycie wysp Azorskich od Portugalii. Uwagi swoje w tѣmъ mierze, kończy rzeczony dziennik temi słowy: „Podobne rozszerzenie potęgi angielskiej, mogłoby posłużyć, zdaniem naszym, za bardzo doskonały wążek do uwag dziennikarskich. Cóżby pomyśleć wypadło, gdyby się udało Anglii usadowić na wyspach Balaarskich, między Tulonem, a piękną naszą osadą Algieru? — Czyliżby nie wypadło raczej mówić o nagłej konieczności zapobieżenia niezmiernemu szerzeniu się potęgi Brytanii W. na morzu Śródziemnym, z którego zdaje się chcieć zrobić jezioro angielskie? — Dla nas, powtarzamy to, nigdzie nie ma tyle niebezpieczeństwa, ile w nienasyconej dumie Anglii. Jakoż wtenczas dopiero wierzylibyśmy w sojusz Angielsko - Francuzki, gdyby Korfu, Malta i Gibraltar były oswobodzone z pod panowania Angielskiego, wtenczas szczególniej, gdyby marynarka angielska była w niemożności zagrażania, z wysp Balaarskich, naszym zdobywczy Afrykańskiemu; dodamy nadto, że wtenczas jeszcze, gdy floty angielskie nie będą miały otwartych portów na wszystkich morzach, ażeby z nich wspierały mnogie rewolucyjne świat niepokojące.“

— Na wczorayszej giełdzie mówiono, że nieporozumienia z Ameryką Północną, zostały ułatwione w sposób ugodliwy za pośrednictwem Anglii.

— *Monitor* umieszcza dzisiaj treść postanowienia Sądu Parów w sprawie *Fieschiego*. Pokazuje się z tego, że piąty z oskarżonych nie nazywa się *Bechet*, ale *Bescher*, ma lat 41, jest rodem z Laval i professyją introligatorską. W rysopisie *Fieschiego* powiedziano, że na lewej piersi jego, jest wykłóty i napuszczony kolorem krzyż Neapolitański; wiek jego podają na lat 40, jest on mechanikiem, urodził się w Murato na wyspie Korsyce. *Morey* ma lat 61, siodlarz, rodem z Chassaigne. *Pepin* urodzony w departamencie Aisne, ma lat 35, trudnił się handlem korzennym. *Boireau*

та, 35 лѣтъ; онъ торговалъ пряными кореньями. На-
последокъ *Боаро* 25 лѣтъ; онъ лампадный мастеръ,
уроженецъ изъ Ла-Флешъ Сартскаго Департамента.
Помянутое опредѣленіе подписано 129 Перами, меж-
ду коими много и такихъ, которые отказались отъ А-
прѣльскаго процесса, какъ то: Гг. *Таллейранъ, Же-
раръ, Эксельманъ, Гаспаренъ, Понтекуланъ* и другіе.

— Министерскіе журналы сообщаютъ по телегра-
фической депешѣ изъ Байонны отъ 19 ч., что три
Карлистскіе баталіона, слѣдовавшіе въ Аррагонію, воз-
вратились оттуда, захвативъ въ походъ нѣкоторое чи-
сло ружьевъ; 15 ч. с. м. находились они въ Ларен-
саръ. Помянутая депеша кончится сими слова-
ми: „*Ораа*, отправившійся изъ Пампелуны въ Пуэн-
та-де-ла-Рейна, внезапно напалъ на городъ Эстеллу и
овладѣлъ онымъ.“ (Въ семь мѣстъ, поелику уже смер-
клось, донесеніе прервано).

— *Messenger* доноситъ, что Сѣверо-Американскій
Уполномоченный 24 ч. отправляется въ Гавръ, от-
куда поплыветъ въ Нью-Йоркъ.

— Здѣшніе журналы, полагаютъ слѣдующее состо-
яніе силы воюющихъ сторонъ въ Испаніи. — У *Кар-
листовъ* въ Наваррѣ 11 баталіоновъ пѣхоты, заклю-
чающихъ 9,100 чел.; кавалеріи 800 чел.; артиллеріи
50 чел. съ 6 орудіями, а всего вмѣстѣ 9,950 чел.
Въ Алаві 6,150 чел. пѣхоты раздѣленной на 8 бата-
ліоновъ и 250 конницы. Въ Гвипускоа 4,500 пѣхо-
ты въ 6 баталіонахъ. Въ Бискаі 7,000 пѣхоты въ
10 баталіонахъ, 150 чел. артиллеріи и 12 пушекъ;
кроме сего одинъ полкъ гидовъ, состоящій изъ 800
чел., и отрядъ конницы, называемой святою ротой,
изъ 60 человѣкъ. Вообще все Карлистское вой-
ско состоитъ изъ 28,860 человѣкъ. — У *Христиносовъ*
въ Наваррѣ гарнизономъ 7,500 чел.; въ подвижныхъ
колоннахъ, пѣхоты 16,300; конницы 1,250 чел. все-
го 24,850. Въ Алаві, 2,300 чел. Въ Гвипускоа 1,600
чел. Въ Бискаі расположены гарнизономъ 4,000 въ
подвижныхъ колоннахъ, включая сюда и иностран-
ные баталіоны, 9,500 пѣхоты, 200 конницы, 100 ар-
тиллеріи; всего вмѣстѣ въ Бискаі 13,000. Все же войско
Христиносовъ составляетъ 42,550 человѣкъ.

— *Донъ-Карлосъ* издалъ постановленіе, 10 Ноября
въ Толозѣ, коимъ назначаетъ Инфанта *Донъ-Себа-
стіана Гаверила Бурбона и Браганса*, Генераль-
Адъютантомъ.

— Сегодня на здѣшней биржѣ говорили, по пись-
мамъ изъ Мадрита, что кажется и вѣроятно, что при-
надлежащій къ ультра-либеральной партіи Ксаверій
Истурисъ, Президентъ прежней Прокураторской Па-
латы, будетъ утвержденъ Президентомъ оной. Сіе из-
вѣстіе произвело неблагоприятное вліяніе на курсъ
Испанскихъ ассигнацій.

22-го Ноября.

Вчера вечеромъ получено телеграфическое из-
вѣстіе о прибытіи *Орлеанскаго* Герцога 10 ч. въ Ал-
жиръ. Е. К. Высоч. намѣренъ былъ 15 ч. отправитъ-
ся въ Оранъ.

— Сегодняшній *Мониторъ* объявилъ Королевское
постановленіе отъ 20 ч. с. м. о собраніи Палаты Пе-
ровъ и Палаты Депутатовъ на 29 ч. Декабря.

— Г. *Бартоизъ* имѣлъ вчера совѣщаніе съ Россій-
скимъ Посланникомъ. Изъ Гавръ доносятъ навѣрное,
что пакетботъ Американскій *Albany*, на коемъ Г.
Бартоизъ взялъ для себя мѣсто, отплыветъ оттуда
1-го Декабря въ Нью-Йоркъ.

— Адмиралъ *Кераліо-де-ла-Брюшолье*, назначилъ
милліонъ франковъ (все свое имѣніе) на учрежденіе
въ Брестѣ Коллегіи для морскихъ инвалидовъ.

— Безпокойства въ Вандеѣ, кажется возобновля-
ются. (G. C.)

— Въ одномъ частномъ письмѣ изъ Парижа, помѣ-
щенномъ въ газетѣ *the Times* сказано слѣдующее, въ
отношеніи къ дѣламъ между Франціею и Сѣверо-А-
мериканскими Соединенными Штатами: Получивъ
недавно новыя инструкціи изъ Вашингтона, Сѣверо-
Американскій Повѣренный въ дѣлахъ, Г. *Бартоизъ*,
потребовалъ отъ Герцога *Бромъ* обратно свои кре-
дитивныя грамоты. Поводомъ къ этому требованію
было неисполненіе договора о вознагражденіи со сто-
роны Франціи. Хотя это дѣло и приняло теперь видъ
весьма важный; однако Французское Министерство
никакъ не хочетъ вѣрить, чтобы вопросъ о денеж-
ныхъ выгодахъ могъ произвести разрывъ между дву-
мя націями, которыя были соединены между собою
дружескими связями такъ долго, какъ Франція и Со-
единенные Штаты. Доселѣ ни въ Парижѣ, ни въ Ва-
шингтонѣ не требовали еще объясненій, которыя сдѣ-
ланы необходимыми статью, включенною Генераломъ
Валазе въ законъ объ уплатѣ Америкѣ 25,000,000;
между тѣмъ достоверно, что ни одинъ чиновникъ А-
мериканскаго Правительства никогда не имѣлъ мы-
сли показать такую уступчивость въ отношеніи къ
Франціи. Достойно замѣчанія, что Сѣверо-Амери-

наресціе лѣтъ 25, jest fabrykantem lamp, urodził
się w La-Fleche w departamencie de Sarthe. Rzecz-
ne postanowienie podpisał 129 Parów, między które-
mi wielu takich, którzy się od procesu kwietniowego
uchylili, jak np. PP. *Talleyrand, Gérard, Excelmans,*
Gasparin, Pontecoulant i inni.

— Dzienniki ministeryalne udzielają podług telegra-
ficznej depeszy z Bayonny, że trzy bataliony Karoli-
stowskie, które do Arragonii zmierzały, powróciły z tam-
tąd, zdobywszy w pochodzie swoim pewną ilość kara-
binów; dnia 15 b. m. znajdowały się w Larainzar. Po-
wyższa depesza kończy się temi słowy: „*Oraa*, który
udał się z Pampelony do Puente-de-la-Reyna, napadł
niespodzianie na miasto Estella i opanował je.“ (W
tém miejscu dla zapadłego zmroku przzerwano donie-
sienie).

— *Messenger* donosi, że Poseł Północno-Amerykań-
ski wyjeżdża dnia 24 do Havre, z kąd popłynie do No-
wego-Yorku.

— Dzienniki tutejsze podają następujący stan potę-
gi stron wojujących w Hiszpanii. — Karoliści mają w
Navarrze 11 batalionów piechoty, liczących 9,100 lu-
dzi; jazdy 800 ludzi; artylleryi 50 ludzi przy 6 dzia-
łach; razem 9,950 ludzi. W Alava 6,150 piechoty, na
8 batalionów podzieloney i 250 jazdy. W Guipuscoa
4,500 piechoty w 6 batalionach. W Biskai 7,000 piecho-
ty w 10 batalionach, 150 artylleryistów z 12 działami;
prócz tego 1 półk gidów, 800 ludzi liczący i oddział
jazdy, zwanej hucem świętym, z 60 ludzi złożony. W
ogóle wynosi całe wojsko Karolistów 28,860. — *Kry-
styniści* mają w Navarrze na załogach 7,500 ludzi; w
w kolumnach ruchomych, piechoty 16,300; jazdy 1,250
ludzi; razem 24,850. W Alava, 2,300 ludzi. W Gui-
puscoa 1,600 ludzi. W Biskai, na załogach 4,000; w ko-
lumnach ruchomych, licząc w to bataliony zagraniczne;
9,500 piechoty, 200 jazdy, 100 artylleryi; razem w Bi-
skai, 13,000. Ogólna siła Krystynistów 42,550 ludzi.

— *Don Carlos* wydał postanowienie, datowane dnia
10 Listopada w Tolozie, przez które mianuje Infanta
Don Sebastian Gabriel de Bourbon y Braganza, Je-
nerał-Adjutantem przy boku swoim.

— Na dzisiejszej giełdzie tutejszej, mówiono, po-
dług listów z Madrytu, że jest podobieństwo, iż nale-
żący do stronnictwa ultraliberalnego *Xavier Isturiz*,
tymczasowy Prezes dawniejszej Izby Prokuratorów,
będzie, według podobieństwa, statym teraz Prezesem
teyże Izby. Ta wiadomość sprawiła wpływ niepomyśl-
ny na kurs papierów hiszpańskich.

Dnia 22.

Wczora wieczorem odebrano doniesienie telegra-
ficzne o przybyciu Xięcia *Orleńskiego* na dniu 10 do
Algieru. J. K. W. zamierzał dnia 15 udać się do Oranu.

— *Monitor* dzisiejszy ogłosił postanowienie Królew-
skie daty 20 b. m., zwołujące Izbę Parów i Izbę De-
putowanych na d. 29 Grudnia.

— Pan *Barton* miał wczora konferencyą z Posłem
Rosyjskim. Z Havre donoszą z niejaką pewnością, że
Amerykański statek pocztowy *Albany*, na którym P.
Barton najął dla siebie miejsce, wyrusza z tamtąd dnia
1go Grudnia do Nowego-Yorku.

— Admirał *Keralio-de-la-Brucholère*, poświęcił mi-
lion franków (cały swój majątek), na utworzenie w
Breście zakładu (Collége) dla invalidów marynarki.

— Niespokojności w Wandeі zdają się wznowiać.
(G. C.)

— W prywatnym liście z Paryża, umieszczonym w
gazecie *the Times* wyrażono, co następuje, względem
stosunków między Francją a Stanami Zjednoczonymi
Północno-Amerykańskimi: Po otrzymaniu nowych
nieдавно instrukcyi z Washingtonu, Pełnomocnik Pół-
nocno-Amerykański P. *Barton*, prosił Xięcia *Brogie*
o zwrócenie mu listów wierzytelnych. Powodem do
tego żądania było niedopełnienie układu o wynagro-
dzenia ze strony Francyi. Chociaż rzecz ta nader wa-
żny przybrała charakter, jednak Ministerjum Fran-
cuzkie, żadnym sposobem wierzyć nie chce, ażeby
rzecz o pretensye pieniężne, mogło rozerwać dwa na-
rody, które były połączone między sobą związkami przy-
jaźni tak długo, jak Francya i Stany Zjednoczone. Do-
tąd, ani w Paryżu, ani w Washingtonie, nie żądano je-
szcze objaśnień, które stały się koniecznymi przez ar-
tykuł do prawa włączony przez Jenerała *Valaze*, o
zapłacenie Ameryce 25,000,000; tym czasem pewna,
aż żaden urzędnik Rządu Amerykańskiego, nie miał
nawet myśli okazać taką uległość względem Francyi.
Rzecz godna uwagi, że Rząd Północno-Amerykański,
odwołując z Francyi P. *Barton*, zupełnie odstąpił od
pierwszego przykładu w roku 1812, przy zerwaniu z

канское Правительство, отзывая изъ Франціи Г. Бартона, совершенно отступило отъ прежняго примѣра, бывшаго въ 1812 году при разрывѣ съ Англіею. Въ то время непріязненнымъ дѣйствіямъ предшествовалъ билль о прекращеніи всякихъ связей (*bill of non-intercourse*), что, вѣроятно, будетъ и нынѣ. Между тѣмъ въ продолженіе всѣхъ переговоровъ, до самаго начала непріязненныхъ дѣйствій, Повѣренные въ дѣлахъ обоихъ Государствъ оставались на своихъ постахъ въ Лондонѣ и Вашингтонѣ, вѣроятно, для того, чтобы не устранить возможности къ примиренію. — Не сомнѣваются, что Г. Пажо, Французскій Повѣренный въ дѣлахъ въ Вашингтонѣ, получитъ отъ своего Правительства приказаніе, немедленно послѣдовать примѣру Г. Бартона, если только онъ не выѣдетъ уже изъ Сѣверо-Американскихъ областей. Прекращеніе сношеній считаютъ неизбежнымъ со стороны Американскаго Правительства. Французское Министерство полагаетъ, что жители Соединенныхъ Штатовъ пострадаютъ столько же, сколько Французы, отъ этой системы полу-непріязненностей. Но во всякомъ случаѣ надѣются, что формальный разрывъ не послѣдуетъ немедленно за прекращеніемъ сношеній. Хотятъ дожидаться выбора Г. ванъ Бурена въ Президенты, надѣясь, что тогда можно будетъ согласиться дружественнымъ образомъ въ разсужденіе спорныхъ пунктовъ. (Спб. В.)

Великобританія и Ирландія.
Лондонъ, 21-го Нолбра.

Поелику О'Коннелъ въ своихъ рѣчахъ во время послѣдней повздки по Англіи поносилъ Верхній Парламентъ съ неслыханною извѣстностью: то большая часть того мнѣнія, чтобы требовать отъ него за сіе отвѣтственности, судебнымъ порядкомъ.

— Письма изъ Мексики доходятъ до 2-го Сентября. Изъ нихъ мы узнали, что между Генералами Браво и Алваресъ 26-го ч. Августа заключенъ договоръ, по силѣ коего сей послѣдній долженъ положить оружіе и отступить въ Южныя провинціи Мексики, съ тѣмъ, что туда же иждивеніемъ Правительства и на егожъ корабль, будутъ отправлены Пинсонъ, Примо, Тапія и Францискъ Монгой, а войску будетъ уплачено недоимочное желованье, начиная съ 23-го Марта. Для исполненія сихъ условій Мексиканское Правительство послало тотчасъ 3,000 долеровъ.

— Турецкіе Посланники Нури-Ефенди и Решид-Бей, были вчера на обѣдѣ у Короля. Сей послѣдній Посланникъ отправляется въ Портсмутъ для обозрѣнія тамошняго арсенала.

— Придворная газета объявила назначеніе Лорда Георга Русселя, Чрезвычайнымъ Посланникомъ и Полномочнымъ Министромъ Великобританіи при Прусскомъ Дворѣ, а Сиръ Георга Шеа въ семь же званіи при Виртембергскомъ Королѣ.

— Графъ Матушевизъ, будучи недавно на охотѣ, упалъ съ лошади и весьма сильно ушибся.

— *Standard* полагаетъ, что прибытіе Голландскаго Посланника Г. Дедела въ Лондонъ, имѣетъ связь съ блискимъ окончаніемъ Голландско-Бельгійскихъ дѣлъ.

— Лордъ Станлей опять назначенъ Лордомъ Ректоромъ Глазговскаго Университета.

— Г. Осипъ Гессъ присутствовалъ недавно въ кватальномъ судебномъ засѣданіи въ Рикдале, какъ членъ суда присяжныхъ, учинивъ прежде присягу на Пятикнижьи Моисеевомъ по обряду своего исповѣданія. Это первый случай въ Англіи, что Еврей членомъ суда присяжныхъ.

— *Times* того мнѣнія, что не дойдетъ до войны между Франціею и Сѣвѣрною Америкою. Сейже журналъ присовокупляетъ, что Французское Правительство намѣрено отправить флотъ въ Остиндію для защиты Французской торговли въ случаѣ войны съ Америкою. Командиромъ сей экспедиціи, которая отплыветъ изъ Бреста, назначаютъ Адмирала Маккау. (G. G.)

Германія.
Мюнхенъ, 21-го Нолбра.

Король нашъ сегодня въ 6 часовъ утра, изъ сѣдѣшней столицы отправился въ Грецію. Въ его свитѣ находится: Гофмаршалъ Баронъ Гумпенбергъ, Полковникъ Паумгартенъ и Лейбъ-Медикъ Тайный Совѣтникъ Венцель. Король отправится въ Анкону чрезъ Коломбеллу, гдѣ пробудетъ нѣсколько дней, а Государственный Министръ Мигъ, получилъ повелѣніе, 2-го Декабря встрѣтить Короля въ Анконѣ.

— *Journal de Francfort* пишетъ: „Слышно, что Неаполитанскій Король сдѣлалъ для Донъ-Карлоса заемъ на 25 милліоновъ фран., и что большая часть Италіанскихъ Князей подписались на сію ссуду. Глав-

Англія. Втѣнчасъ дѣйствіе неприязнелие попре-
дѣлъ бил о зєрваніи wszelkich звязкѡв (*bill of non-intercourse*); co zapewne będzie i teraz. Tym czasem w czasie rozpraw, aż do początku działań nieprzyjacielskich, Pełnomocnicy obu stron, zostawali na swych miejscach w Londynie i Washingtonie, zapewna dla tego, ażeby nie usuwać możności pogodzenia się. — Nie wątpią, że P. Pageau, Pełnomocnik Francuzki w Washingtonie, otrzyma od Rządu swojego rozkaz, niezwłocznie udać się za przykładem P. Barton, jeśli on już nie wyjechał z krajów Północno-Amerykańskich. Zerwanie związków uważają za nieuniknione ze strony Rządu Amerykańskiego. Francuzkie Ministerium mniema, że mieszkańcy Stanów Zjednoczonych tyleż ucierpią, co i Francuzi, z przyczyny tego pół-nieprzyjacielskiego systematu. Lecz w każdym razie spodziewają się, że formalne zerwanie nie nastąpi, wraz z zerwaniem związków. Chcą doczekać się wyboru P. van Buren na Prezydenta, mając nadzieję, że wtenczas można się będzie zgodzić sposobem przyjacielskim względem punktów, o które spór idzie. (G. S. P.)

Wielka Brytania i Irlandya,
Londyn, dnia 21 Listopada.

Ponieważ O'Connel w mowach swoich podczas ostatniej przejażdżki po całej Anglii, dopuszczał się niestychanych uszczypliwości przeciwko Izbie wyższej, zdaniem jest przeto dosyć powszechném, że za pierwszém zebraniem się tejże Izby, będzie postanowiono, ażeby sądownie go o to poszukiwać.

— Listy z Meksyku dochodzą do dnia 2go Września. Dowiadujemy się z nich, że między Jenerałami Bravo i Alvarez została na dniu 26tym Sierpnia zawarta uгода, mocą której obowiązują się ten ostatni, złożyć broń i cofnąć się do Południowych prowincyi Meksyku, pod warunkiem, że tamże kosztem Rządu i na okręcie Rządowym będą odesłani Pinzon, Primo i Tapia i Francisco Mongoy, a wojsku będzie wypłacony żołd zaległy, poczynając od dnia 23go Marca. Dla wykonania tych warunków, posłało Ministerium Meksykańskie natychmiast 3,000 dolarów.

— Posłowie Turccy Nuri-Effendi i Reszid-Bey, byli wczora na obiedzie u Króla. Ten drugi udaje się do Portsmouth, dla widzenia tamtejszego arsenału.

— Gazeta Dworska ogłosiła mianowanie Lorda Jerzego Russel, nadzwyczajnym Posłem i Pełnomocnym Ministrem Wielkiej Brytanii przy Dworze Pruskim, a Sir Jerzego Shee w tymże charakterze przy Królu Wirtembergskim.

— Hrabia Matuszewicz, znajdując się nie dawno na polowaniu, upadł z koniem i potłukł się bardzo mocno.

— *Standard* namienia, że przybycie Posta Hollenderskiego P. Dedel, do Londynu, ma związek z blizkiem ukończeniem interessów Hollendersko Belgijskich.

— Lord Stanley został znowu mianowany Lordem Rektorem Uniwersytetu w Glasgowie.

— Pan Józef Hess, zasiadał niedawno na kwartalnym posiedzeniu Sądowym w Rikdale, jako Członek Sądu Przysięgłych, wykonawszy pierwey przysięgę na (Pięcio-ksiąg Moysesza) według obrzędu swego wyznania. Jest to pierwsze zdarzenie w Anglii, że Izraelita był Członkiem Sądu Przysięgłych.

— *Times* tego jest zdania: że nie przyydzie wojny między Francją a Północną Ameryką. Tenże dziennik dodaje jednak wiadomość, że Rząd Francuzki ma zamiar wysłać flotę do Indyy Wschodnich, dla obrony handlu Francuzkiego, na przypadek wojny z Ameryką. Na Dowódcę tej wyprawy, która ma wypłynąć z Brestu, przeznaczają Ardmirała Mackau. (G. C.)

Niemcy.

Monachium, dnia 21 Listopada.

Król nasz wyjechał dziś o godzinie 6-tej rano z tutejszey Stolicy do Grecyi. W orszaku jego znajdują się: Marszałek Dworu Baron Gumpenberg, Półkownik Paumgarten i lekarz przyhoczny Tayny Radca Wenzel. Monarcha uda się do Ankony przez Colombella, gdzie kilka dni zabawi, a Minister Stanu Mieg otrzymał polecenie, aby dnia 2-go Grudnia zjechał się z Królem w Ankonie.

— *Dziennik Frankfurtski* pisze: „Słychać, iż Król Neapolitański zawarł dla Don-Karlosa pożyczkę 25 milionów franków, i że większa część Xiążąt Włoskich, podpisała się na tę pożyczkę. Głównym warunkiem o-

нымъ условіемъ, будто бы то, что *Донъ-Карлосъ* необязанъ прежде платить капитала или процентовъ, пока не возсядетъ на Испанскомъ престолѣ. Если сѣи слухи вѣрны, то легко можно истолковать столь частыя путешествія *Донъ-Мигуэля*, и Герцогини *Бергской*, равномерно и столь долгое пребываніе *Донъ Себастьяна* въ Неаполѣ и прибытіе его въ главную квартиру *Донъ Карлоса*.“ (D. P.)

И т а л і я.

Анкана, 22-го Октября.

Болезнь на подобіе холеры обнаружилась въ нѣкоторыхъ городахъ Ломбардско-Венеціанскаго Королевства; о существованіи оной увѣрились изъ нѣсколькихъ случаевъ въ Аріонѣ при Феррарѣ и въ Венеціи. Это причиняетъ въ Римѣ большое опасеніе; Папа велѣлъ учредить кордонъ для охраненія здоровья на Адриатической границѣ; начиная отъ Феррары по всему берегу Адриатическаго моря, назначены такъ называемые блюстители здоровья.

Болонія, 7-го Ноября.

На заключенныхъ недавно молодыхъ людей, обвиненныхъ въ принадлежности къ тайнымъ обществамъ, изданъ напоследокъ судебный приговоръ. Одинъ изъ нихъ Наполеонъ *Массина*, присужденъ къ 22-лѣтнему заключенію въ крѣпости *Civitta Castellana*.

— Вся Папская артиллерія вышла отсюда 28 ч. въ Песаро; симъ образомъ остались только однѣ Швейцарцы и Австрійцы.

— Изъ Испаніи безпрестанно пріѣзжаетъ множество Священниковъ и Монаховъ. (G. C.)

И с п а н і я.

Мадридъ, 15-го Ноября.

Испанія раздѣлена нынѣ на три партіи, коихъ политическія основанія совершенно разнообразны. Многочисленнѣе всѣхъ, кажется Карлистская партія, которая, хотя довольно могущественна, но только по ту сторону Эбро. Впрочемъ *Донъ-Карлосъ* въ двухъ случаяхъ могъ бы ожидать желаемого успѣха, а именно, еслибъ онъ могъ полагаться на помощь отъ посредничества Франціи, и еслибъ его обещаніе всеобщаго прощенія, имѣло нѣкоторую поруку. — Другая партія, называется партіею умѣренныхъ, которая нынѣ ниспровержена въ лицѣ *Г. Торрено*, и къ коей принадлежитъ тѣ, кои сего Министра недавно упрекали, что онъ слишкомъ либераленъ. Она весьма многочисленна, и заключаетъ въ себѣ всѣхъ тѣхъ, о которыхъ можно сказать, что они представителями народа. Къ причинамъ ускорившимъ упадокъ сей партіи, принадлежитъ наипаче то, что она исключительно почти полагалась на посредничество Франціи, даже и тогда, когда въ томъ было уже отказано. Умѣренная партія, сдѣлала еще важнѣйшую ошибку въ томъ, что слишкомъ отдѣлялась и пропустила случай привязать къ себѣ сѣю малую горсть лицъ, кои движутъ партію, а донныя весьма были малозначительны, и потому никогда не думали о перевѣсѣ.

— Завтра по полудни происходитъ будетъ торжественное открытіе Кортесовъ. О рѣчи, которою Королева намѣрена открыть оныя, разные носятъ слухи. Относительно финансовъ, будетъ въ ней упомянуто, что хотя по поводу войны и отторженія сѣверныхъ провинцій, и предстоитъ нужда въ деньгахъ, однако нѣтъ необходимости прибѣгать къ иностранной помощи. Касательно же трехъ Державъ, принадлежащихъ къ четверному союзу, Королева-Правительница доставитъ совершенное обезпеченіе.

— Вчера совершенно было второе пріуготовительное засѣданіе Палаты Прокураторовъ. — Всѣ почти здѣшнія газеты заняты предположеніями, о новомъ проектѣ закона на щетъ выборовъ, который будетъ предложенъ Кортесамъ.

— Сюда прибылъ кабинетный Англійскій курьеръ, который, увѣряютъ, доставилъ утвержденіе торговаго трактата Англій съ Испаніею. Сей же трактатъ будетъ послѣ распространенъ на Францію и Швейцарію. Даже полагаютъ, что Д-ръ *Боурингъ*, находящійся нынѣ въ Швейцаріи, уполномоченъ для сихъ переговоровъ. (G. C.)

Г р е ц і я.

Нынѣшнее состояніе Аѣины: Пирей совершенно измѣняетъ видъ свой; тамъ возвышаются красивые дома, туда проведены обильные источники воды, и корабли свободно ею запасаются. — Городъ Аѣины выходитъ изъ своихъ развалинъ; новые дома повсюду какъ бы возникаютъ изъ земли; тамъ замѣтна уже роскошь, экипажи; скоро уже нельзя будетъ узнать этихъ мѣстъ, которые еще недавно были покрыты обломками и развалинами. Древности, которые были погребены въ частныхъ домахъ, раз-

ney ма быдъ, że *Don-Karlos* nie jest obowiązany płacić wprzódki kapitału lub procentu, póki nie osiadzie na tronie Hiszpańskim. Jeżeli pogłoski te są prawdziwe, łatwo dadzą się wytłómaczyć tak częste podróże *Don-Miguela* i Xiężny *Beiry*, niemniej tak długi pobyt *Don-Sebastiana* w Neapolu i przybycie jego do Głównej kwatery *Don-Karlosa*.“ (Dz. P.)

W ł o c ł y.

Ankona, 22go Października.

Choroba, podobna do cholery, pokazała się w niektórych miastach Lombardzko-Weneckiego Królestwa. O jej istnieniu przekonano się z kilku wydarzeń w Arione pod Ferrarą i w Wenecyi. W Rzymie panuje wielka obawa. Papież kazał rozciągnąć kordon zdrowia na granicy Adryatyckiej, poczynając od Ferrary. Wzdłuż brzegów morza Adryatyckiego ustanowiono tak zwanych strażników zdrowia.

Bononia, 7go Listopada.

Na uwiezionych niedawno młodych ludzi o tajne zabiegi polityczne obwinionych, zapadł nareszcie wyrok sądowy. Jeden z nich Napoleon *Massina*, został skazany na 22-letnie więzienie w twierdzy *Civitta-Castellana*.

— Cała artyllerya Papiezka, wyruszyła ztąd d. 28 do Pesaro; tym sposobem zostali sami tylko Szwajcarowie i Austrjacy.

— Z Hiszpanii przybywa nieustannie mnóstwo więźni i zakonników. (G. C.)

H i s z p a n i a.

Madryt, dnia 15 Listopada.

Hiszpania jest teraz podzielona na 3 stronnictwa, których polityczne zasady są zupełnie odmienne. Najliczniejsze ze wszystkich, zdaje się być stronnictwo Karolistów, które jest wprawdzie dosyć potężne tylko z tamtej strony Ebro. *Don Carlos* zresztą pod dwoma tylko względami, mógłby na pomyślny rachować skutek, to jest, gdyby mógł polegać na pośrednim wspieraniu go ze strony Francyi, i gdyby zaręczenia jego co do amnestyi pewną rękojmią miały. — Drugim stronnictwem, jest tak zwane stronnictwo umiarkowanych, które w osobie Pana *Torreno* zwołane teraz zostało, a do którego należą ci, co to sami niedawno zarzucali temu Ministrowi, iż jest zaliberalny. Jest ono bardzo liczne i obejmuje w sobie tych wszystkich, o których powiedzieć można, że sam wybór narodu stanowią. Do przyczyn, które upadek tego stronnictwa przyspieszyły, należy głównie ta, że się spuszczało prawie wyłącznie na interwencyę Francyi, nawet wtenczas jeszcze, kiedy ta już odmówioną mu została. Stronnictwo umiarkowane popełniło w tém błąd największy, że zbyt się odosobniało, i pominęło sposobność przywiązania do siebie tej małej garstki osób, które teraz tworzą stronnictwo ruchu, a dotąd zbyt mało znaczącemi były, ażeby o przewadze myśleć im wypadało.

— Jutro po południu odbędzie się uroczyste otwarcie posiedzeń Korteżów. O mowie, którą Królowa ma zagać zgromadzenie, rozmaite biegają pogłoski. Co do finansów ma być w niej powiedziano, że lubo z powodu wojny i oderwania się prowincyi północnych, zachodzą trudności pieniężne, nie będzie jednak potrzeby uciekać się do zagranicznej pożyczki. Względem trzech Mocarstw, do traktatu poczwórnego należących, udzieli Królowa Rejentka najzupełniej zaspakajające zapewnienie.

— Dnia wczorayszego odbyło się drugie przygotowanie posiedzenia Izby Prokuratorów. — Prawie wszystkie gazety tutejsze są zajęte uwagami o nowym projekcie do prawa względem wyborów, który Korteżom ma być przedłożony.

— Przybył tu gabinetowy goniec Angielski, który jak zapewniają, przywiozł zatwierdzenie traktatu handlowego Anglii z Hiszpanią. Tenże traktat ma być później do Francyi i Szwajcaryi rozciągnięty. Zapewniają nawet, że Doktor *Bowring*, bawiący teraz w Szwajcaryi, jest upoważniony do układów w tym przedmiocie. (G. C.)

G r e c y a.

Teraźniejszy stan Aten: „Pireum zupełnie postać swą odmienia; tam piękne wznoszą się domy, tam są sprowadzone obfite źródła wody, i swobodnie w nią opatrują się okręty. — Miasto Ateny powstaje ze swych rozwalin, nowe domy wszędzie jak gdyby z ziemi wychodzą; tam daje się już postrzegać zbytek, pojazdy; wkrótce nie będzie już można poznać miejsc, które nie dawno jeszcze pokryte były gruzami i rozwalinami. — Starożytności, które były zagrzebane w szczególnych domach, zburzonych w czasie oblężenia miasta, teraz się

zjawiają, i w świątyni Tezeusza założone jest Muzeum, a tym czasem, w Akropolu robią się wyszukiwania i ważne odkrycia. (G. S. P.)

А М Е Р Ы К А.

PÓŁNOCNO-AMERYKAŃSKIE STANY ZJEDNOCZONE.
Nowy-York, 9go Października.

Mieszkańcy prowincji Arkansas mają w zamiarze prosić o przyjęcie ich do związku, jako Stan niepodległy, dla tego, że ludność tej prowincji przechodzi już 257-mią głowami liczbę mieszkańców, potrzebną dla wejścia do Związku Północno-Amerykańskiego.

— Król Angielski darował tutejszemu Uniwersytetowi kilka ważnych historycznych i politycznych dokumentów, w liczbie których jest sławny *Doomsday-Book* i Statuta Państwa Brytanii Wielkiej. (*G. S. P.*)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Rano dnia 8go Października, w kopalni węgla kamiennego, należące do Xięcia *Coagny* w Kilgrammie, nie daleko wsi *Deyli*, zapadła część sklepienia, i zasypała *John Browna*, rodem z *Mid Lotiana*, mającego około 70 lat wieku; zostawał on zagrzebanym w tém miejscu do dnia 31go, — tego dnia o godzinie 4tej rano znowu go wydobyli na świat; tym sposobem zostawał przez 23 dni bez żadnego pokarmu. — Gdy go spotkało to nieszczęście, miał u siebie na jeden dzień tabaki, i cokolwiek oleju do lampy. Usiłował poćknąć nieco tego ostatniego, lecz nie mógł; jedyny jego pokarm przez cały ten czas, oprócz tabaki, składał się ze słonawey wody, która płynęła przez jego ciemnicę, i, podług jego opowiadania, była nadzwyczaj przykłą. — Nie stracił przytomności umysłu, i zawsze się cieszył nadzieją ratunku; jedyna myśl dręcząca go była ta, jak mówił, że *T. Wason* u którego zostawał był on lata, i którego uważał za zginionego razem z sobą, zostawił po sobie żonę i dzieci bez żadnych środków do ich wyżywienia. — Czas rachował on podług stukania, które sprawiali robotnicy. W pierwszych dwóch tygodniach chodził on w ponurej swej ciemnicy mającej, do 30tu z górą łokci długości, usiłując znaleźć jakiekolwiek wyjście, lecz nakoniec do tego ostabił stopnia, że nie mógł już dostawać wody — nieprzyjemnego, lecz jedynego swojego pokarmu. Drugiego dnia przestał doświadczać głodu, zapewne od ściskającej własności wody. — Gdy go odkopano, leżał piersiami na ziemi, prawie martwy; członki jego skrzepły, głos zniknął, i był z dźwięku podobny do oddechu lub krzyku dziecięcia; tak wychudł, iż zdawał się być żywym skeletem. Czarna broda, która mu wyrosła, twarz wycięzona i oczy zamknięte, czyniły go podobnym wyjętemu z mogiły. — Ponieważ bardzo niebezpiecznie jest ludziom, którzy długi czas niemieli pokarmu, dawać go zarazem, ileby chcieli, zatem kolledzy *Browna* ostrożnie oliwą pomazali mu głowę, a potem dawali mleka i innych posilających napojów po małej łyżce, iw równych przesłankach. — Puls miał regularny i mocny; język czysty i wilgotny, w ogólności mają nadzieję go zachować przy życiu, jeśli dawać mu będą pokarm z taką, jak dotąd, ostrożnością.

— Освѣщеніе газомъ улицъ Ліона воспослѣдовало въ первый разъ 1-го Ноября.

— Piszą z Monachium pod 12 Listopada: „Summy na kopanie kanału między Dunajem a Menem zupełnie już są zebrane przez subskrypcyj; z końcem zimy zacząną się roboty i będą się odbywały z największą czynnością, tak, ażeby przez lat 6 można było utworzyć kanał. — Dobro Bawaryi wymaga, ażeby na obu rzekach, które ma łączyć ten kanał, żegluga była ulepszoną i wolną od wszystkich przeszkód. Dla kanału nadzwyczaj jest ważną rzeczą żegluga na Dunaju z Ratisbony w dół do granicy Austriackiej, lecz szczególnie na tej części rzeki, chodzenie statków nadzwyczaj jest trudne i połączone z największymi niedogodnościami. Część ta Dunaju ważną jest dla kanału przez to, że służy do wywozu tamecznych produktów, wysyłanych w dół rzeką, i ztąd położenie Dunaju jest zadowalniające, przeciwnie zaś dla chodzenia statków korytem w górę, rzeka ta zupełnie jest niedogodną. Wątpić należy, czy Bawarya zechce przykładać się do zaradzenia tej niedostateczności, dla tego, że cały pożytek z kosztów na to wyłożonych dostałby się kanałowi z Ulmu do Kel. — Prędzey Bawarya użyje swych środków na naprawę niższego Dunaju, a wyższą część tej rzeki zostawi w teraźniejszym stanie. (G. S. P.)